

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020

Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 (în continuare - Strategie) a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 880 din 22.11.2012. Conform prevederilor Strategiei, implementarea acesteia se realizează în baza Planurilor de acțiuni elaborate și aprobate în 3 etape:

prima etapă a cuprins perioada anilor 2012-2014, pentru care a fost elaborat și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 880 din 22.11.2012 *Planul de acțiuni pentru anii 2012-2014 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020*;

a doua etapă cuprinde perioada anilor 2015-2017, pentru care a fost elaborat și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.491 din 11.08.2015 *Planul de acțiuni pentru anii 2015-2017 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020*; și

a treia etapă cuprinde perioada anilor 2018-2020, pentru care este elaborat actualul *proiect al Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei*.

Planurile de acțiuni servesc drept instrument eficient pentru realizarea prevederilor Strategiei și permit monitorizarea și evaluarea permanentă a stadiului de îndeplinire a obiectivelor și măsurilor prevăzute.

Anul curent se finalizează implementarea etapei a doua a Strategiei, ce a fost axată pe aplicarea mecanismelor și programelor elaborate în perioada primei etape, promovarea managementului proprietății intelectuale, valorificarea modalităților practice de înregistrare și protecție a indicațiilor geografice și denumirilor de origine, asigurarea creșterii capacităților de inovare a instituțiilor de cercetare, a rolului proprietății intelectuale în funcționarea IMM-urilor, educarea tinerei generații în spiritul respectării drepturilor de proprietate intelectuală, consolidarea sistemului de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe, etc.

Funcțiile și atribuțiile de bază în dezvoltarea sistemului național de proprietate intelectuală revin Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), care asigură implementarea și realizarea prevederilor strategice în acest domeniu. Totodată, implementarea eficientă a obiectivelor Strategiei este asigurată de contribuția tuturor componentelor sistemului, a fiecărei instituții în parte, în conformitate cu domeniile de competență coordonate și armonizate cu obiectivele strategiilor sectoriale de dezvoltare. Astfel, ministerele și instituțiile vizate în implementarea Strategiei și-au adus aportul substanțial la realizarea Planurilor de acțiuni pentru anii 2012-2014, respectiv, 2015-2017.

În perioada anilor 2015-2017 sistemul național de proprietate intelectuală s-a consolidat, devenind unul integru, echilibrat, funcțional și dinamic, capabil să asigure gestionarea eficientă, protecția și valorificarea obiectelor de proprietate intelectuală la nivel național și internațional în corespundere cu standardele europene.

Realizările obținute pe parcursul acestor ani au fost reflectate pe deplin și amănunțit în *Rapoartele de monitorizare consolidate referitor la realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2015-2017 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020*, care au fost elaborate anual, prezentate Guvernului și plasate pe pagina oficială a AGEPI. Raportul pentru anul 2017 urmează a fi elaborat la începutul anului 2018.

Generalizând activitatea de implementare a Strategiei în anii 2015-2017, remarcăm unele acțiuni și evenimente de ordin major și chiar de importanță istorică pentru țara noastră, care au fost realizate în această perioadă. Au intrat în vigoare:

- Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Europeană de Brevete (OEB) privind validarea brevetelor europene pe teritoriul Republicii Moldova (2015), care este menit să sporească interesul investitorilor străini pentru intrarea pe piața țării noastre și să susțină planurile de integrare graduală a economiei Republicii Moldova pe piața internă a UE;

- Acordul de Asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acesteia pe de alta parte (*în continuare - Acordul de Asociere RM-UE*), care conține Capitolul Drepturi de Proprietate Intelectuală, având ca obiective facilitarea producției și a comercializării de produse inovatoare și creative între părți și atingerea unui nivel adecvat și efectiv de protecție și asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală; în baza Acordului de Asociere RM-UE se asigură protecția reciprocă a indicațiilor geografice ale celor două părți (2016).

Au fost semnate:

- Actul de la Geneva al Aranjamentului de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice (2016), care va contribui la facilitarea înregistrării internaționale a indicațiilor geografice, inclusiv a celor autohtone, și la consolidarea sistemului internațional de protecție a semnelor de origine și calitate;

- Memorandumul de Înțelegere privind cooperarea bilaterală dintre AGEPI și Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) (2017), care aduce relația dintre cele două oficii la un nou nivel de cooperare, ce se încadrează perfect în agenda de integrare europeană a Republicii Moldova și va contribui la atingerea obiectivelor stabilite de Acordul de Asociere RM-UE în domeniul proprietății intelectuale.

Cadrul normativ în domeniul proprietății intelectuale a cunoscut o dezvoltare și perfecționare continuă în acești ani prin demararea, promovarea și aprobarea unor inițiative normative-legislative cu un impact important pentru întregul sistem de protecție a proprietății intelectuale din republică.

În anii de referință Guvernul a aprobat următoarele acte normative:

- *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de mediere în domeniul proprietății intelectuale și procedura de mediere* (Hotărârea Guvernului nr. 184 din 16.04.2015), care fost elaborat în scopul creării și utilizării unor mecanisme eficiente de protecție a proprietății intelectuale;

- *Regulamentul cu privire la susținerea brevetării în străinătate a invențiilor și a soiurilor de plante create în Republica Moldova* (Hotărârea Guvernului nr. 805 din 28.06.2016), care reprezintă o modalitate de susținere și promovare a produselor și tehnologiilor inovative peste hotarele țării;

- *Nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale și tarifele aferente acestora* (Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997).

Interacțiunea autorităților împuternicite cu responsabilități în domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală (Serviciul Vamal, MAI, Procuratură, etc.) a fost asigurată de Observatorul respectării drepturilor de proprietate intelectuală, creat în cadrul AGEPI în scopul monitorizării situației în domeniul de referință. Ca urmare a coordonării activităților acestor instituții, anual, se elaborează și se publică *Raportul național privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova*. În raport se prezintă starea de ansamblu asupra situației din domeniul dat în Republica Moldova, monitorizarea, combaterea și prevenirea fenomenelor de contrafacere și piraterie, etc., care în ultimii ani au luat amploare, în pofida existenței unui cadru normativ adecvat.

Consolidarea sistemului de gestiune colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe în Republica Moldova, a fost o prioritate importantă a etapei a doua, totodată, continuă a fi o provocare pentru următoarea etapă de implementare a Strategiei. În acest scop, AGEPI a inițiat *proiectul de modificare și completare a Legii 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe*, care vizează reformarea activității organizațiilor de gestiune colectivă și

urmează să asigure transpunerea parțială a reglementărilor UE în domeniu. Transparența privind gestiunea colectivă a fost asigurată prin furnizarea informațiilor pe pagina www.agepi.gov.md.

Pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor și a facilita procesul de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală (OPI), AGEPI dezvoltă și modernizează în permanență sistemul său informațional, oferă acces cu titlu gratuit la bazele de date privind obiectele de proprietate intelectuală, inclusiv la deciziile adoptate în procedura de examinare, iar acest fapt contribuie la creșterea gradului de transparență și informarea operativă a tuturor beneficiarilor sistemului, atât din țară, cât și din străinătate.

A fost implementat și funcționează cu succes sistemul de depunere online a cererilor de înregistrare a OPI, care poate fi accesat și pe www.e-servicii.agepi.gov.md, fapt ce a eficientizat semnificativ lucrul mandatarilor autorizați și solicitanților.

În perioada de referință au fost desfășurate ample activități de promovare și cultivare a respectului față de drepturile de proprietate intelectuală, de sensibilizare și conștientizare de către societate a avantajelor protecției acestora, de formare profesională, diseminare a informațiilor din domeniul proprietății intelectuale.

Realizările obținute în procesul implementării Strategiei și dezvoltării sistemului național de proprietate intelectuală au fost posibile în mare parte grație suportului acordat de către partenerii internaționali: Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), Oficiul European de Brevete (OEB), Oficiul UE pentru Proprietatea Intelectuală (EUIPO), Oficiul Eurasiatic de Brevete (OEAB), oficiile de specialitate din România (Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor) etc.

Concomitent cu realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2015-2017, a fost elaborat **Proiectul Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei (în continuare - Plan de acțiuni)**. Acesta, conform celor prevăzute de Strategie pentru etapa a treia de implementare, se axează pe constituirea unei piețe mature a OPI, pe crearea condițiilor de tranziție la calea inovațională a creșterii economice și de adoptare a valorilor societății bazate pe cunoaștere, pe elaborarea și implementarea unui mecanism eficient de gestiune colectivă a dreptului de autor și drepturilor conexe, precum și multe alte sarcini majore.

Conform proiectului, Planul de acțiuni are menirea să asigure atingerea obiectivelor strategice și specifice propuse prin realizarea de către autoritățile responsabile a unor acțiuni bine stabilite și coordonate, constituind totodată o continuitate a planurilor precedente prin faptul menținerii structurii conceptuale. Acesta conține o informație detaliată cu referire la acțiunile necesare pentru realizarea obiectivelor, termenele de realizare a acestora, sursele de finanțare, autoritățile responsabile, rezultatele preconizate ale implementării, indicatorii de monitorizare, etc.

Planul de acțiuni propune o abordare complexă, multifuncțională și echilibrată a problemelor ce țin de domeniul proprietății intelectuale.

Documentul elaborat are drept scop dezvoltarea sistemului național de protecție a proprietății intelectuale prin consolidarea cadrului juridic, instituțional și social favorabil pentru crearea, protecția și valorificarea deplină a potențialului proprietății intelectuale, care contribuie la dezvoltarea unei economii competitive bazate pe cunoaștere și inovare.

Proiectul Planului de acțiuni a fost elaborat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în baza propunerilor înaintate de către autoritățile și instituțiile abilitate cu atribuții și responsabilități în domeniul proprietății intelectuale, sau care au tangență cu acest domeniu, în număr de 30.

Planul de acțiuni a fost elaborat în conformitate cu Legea nr.317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale și Hotărârea Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici și stabilește o serie de acțiuni pe termen mediu.

La elaborarea Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 s-a ținut cont de documentele de politici ce au tangență cu proprietatea intelectuală, elaborate anterior și aprobate de Guvernul Republicii Moldova, precum: Strategia inovațională a Republicii Moldova „Inovații pentru

competitivitate” pentru perioada 2013-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 952 din 27.11.2013; Strategia de dezvoltare a sectorului IMM pentru anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13.09.2012); Foaia de parcurs privind ameliorarea competitivității Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 4 din 14.01.2014 etc.

Totodată, s-au luat în considerație acțiunile preconizate pentru realizare din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016.

Finanțarea acțiunilor din Plan va fi asigurată din sursele bugetelor autorităților responsabile în limitele cheltuielilor alocate/aprobate instituțiilor implicate, din proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă din partea donatorilor, precum și din sponsorizări și alte surse acceptate în condițiile legii (nonbugetare, private, etc.).

Conform procedurii stabilite, proiectul a fost examinat și avizat de către: Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Consiliul Concurenței, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Institutul Național al Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Oficiul Național al Viei și Vinului, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Procuratura Generală, Serviciul Vamal, propunerile și recomandările cărora au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

De asemenea, proiectul a fost prezentat Centrului Național Anticorupție în vederea efectuării expertizei anticorupție care a comunicat că acesta este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017.

Reieșind din cele expuse, în scopul dezvoltării continue și consolidării sistemului național de proprietate intelectuală, considerăm oportună aprobarea Planului de acțiuni nominalizat.

Lilia BOLOCAN,
Director General
al Agenției de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală